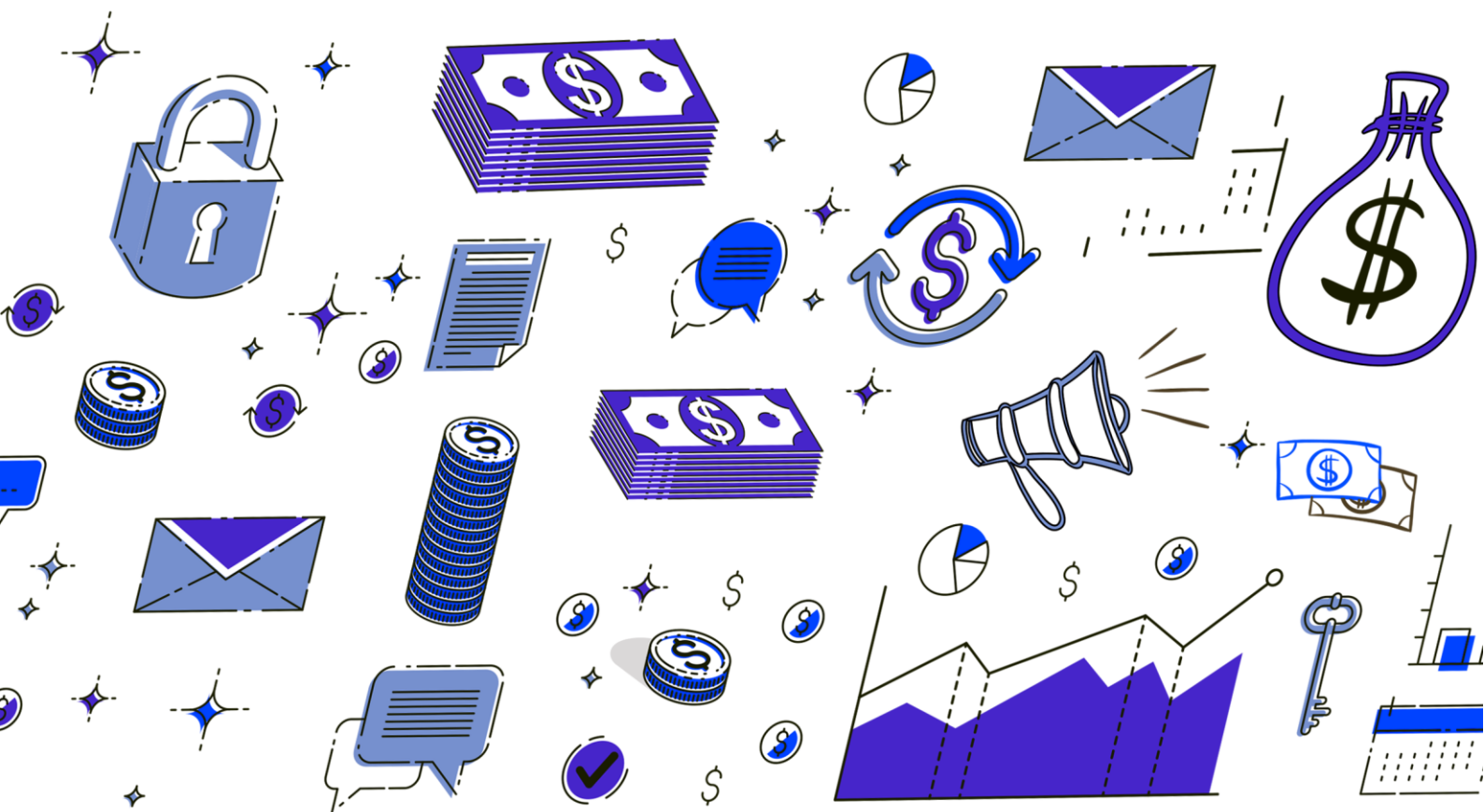

DAŇOVÝ PROFÍK

ÚČETNÍ BIBLE

2025

SM tax

PŘÍPRAVA NEJEN NA ZKOUŠKY NA DAŇOVÉHO PORADCE

STANISLAV SUCHAN

Všetchna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné knihy ani e-booku nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného svolení autorů této knihy. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Vydání třetí

Autor: Ing. et Ing. Stanislav Suchan, MSc., MBA, CA

Vydavatel: SM tax s.r.o., Srážná 4837/23, 586 01 Jihlava

Výrobce: SM tax s.r.o., Srážná 4837/23, 586 01 Jihlava, 2025

Webové stránky: www.smtax.cz

Chyby a připomínky: info@smtax.cz

Copyright © Ing. et Ing. Stanislav Suchan, MSc., MBA, CA, Praha, 2025

ISBN: 978-80-53020-00-8 (Vydání třetí, 2025)

SM tax

Knihy

Videokurzy

Účetní bible

podle právního stavu k 1. 1. 2025

Vážení nadšenci do daní,

představujeme vám Účetní bibli, která obsahuje snad veškerou problematiku, kterou je potřeba umět k úspěšnému zdolání zkoušek na daňového poradce. Kniha je zpracována tak, aby splňovala aktuální náročné požadavky Komory daňových poradců, které jsou kladeny na uchazeče o tuto profesi. Autorem této knihy je Stanislav Suchan. Knihu lze využít i pro dílčí zkoušky z účetnictví pro auditory nebo dílčí zkoušky z účetnictví z certifikovaného účetního.

Stanislav Suchan, který v roce 2021 složil zkoušky na daňového poradce a stal se tak jedním z nejmladších daňových poradců (evidenční číslo 5797), uvádí:

„Při přípravě na zkoušky na daňového poradce jsem hledal kvalitní zdroj informací k nastudování. Bohužel to bylo marné hledání. Na trhu se objevují skvělé knihy, kde je spíše popsána teorie nebo nekomplexní zpracování účetní problematiky. Nikde není kniha, která by měla tolik příkladů, jako je tomu zde. A to je i důvodem, proč jsem se rozhodl tuto knihu napsat.“

Po úspěšném zdolání zkoušek na daňového poradce (samozřejmě na první pokus a s červeným diplomem), založil společnost na daňové poradenství a vedení účetnictví **Arstas, s. r. o.**

Stanislav založil v roce 2021 vzdělávací portál **SM tax**, který je určen široké veřejnosti. Portál je zaměřený na videokurzy, přednášky, školení, webináře, články a sekci otázky a odpovědi, zkrátka vše potřebné pro lidi, kteří se zajímají o daně.

V dubnu roku 2024 založil portál **Daně se Standou**, kde je plno otázek a odpovědí z praxe, článků, sporů s FÚ, videí apod.

V říjnu roku 2024 založil portál pro účetní **SM account**, který obsahuje plno článků, účetní předkontace, videokurz účetního juniora a členství na účetnictví, daně a mzdy.

„Jsem velmi vděčný za zakoupení mojí knihy. Věřím, že tato kniha vám pomůže na cestě za získáním osvědčení daňového poradce. Budu se na vás těšit u další knihy nebo na webináři na SM tax.cz.“

Standa

Jak se v knize orientovat?

Touto ikonou vlevo před textem je označen začátek **zadání příkladu**.

Touto ikonou vlevo před textem je označen začátek **řešení příkladu**.

Touto ikonou vlevo před textem je označena **citace zákona, nebo jiného právního předpisu**.

Vedle čísla stránky v zápatí je uveden název kapitoly a případně i název podkapitoly.

Každá kapitola začíná teorií, poté následují příklady. Vždy se **primárně řiďte obsahem**, který je detailně a přehledně zpracovaný.

Obsah

Seznam použitých zkratk	9
Účtový rozvrh	12
Novinky 2024	17
Novinky 2025	18
Účetní výkazy	19
Seznam rozvahových účtů	19
Seznam výsledkových účtů	25
Uspořádání a označování položek rozvahy.....	27
Uspořádání a označování položek k výkazu zisku a ztráty v druhovém členění	33
Uspořádání a označování položek k výkazu zisku a ztráty v účelovém členění	35
Uspořádání a označování položek v přehledu o změnách vlastního kapitálu.....	36
Uspořádání a označování položek v přehledu o peněžních tocích.....	39
Účetní teorie	45
Rozvahové změny	45
Obraty účtů	45
Struktura zákona a vyhlášky	46
České účetní standardy.....	47
Seznam interpretací NÚR.....	49
Účetní zásady	50
Prvky účetnictví.....	52
Účetní směrnice	53
Kategorizace účetních jednotek	54
Audit účetních jednotek	54
Sestavování výkazů	58
Rozsah sestavení účetní závěrky	59
Vymezení účetních jednotek	60
Zveřejňování účetní závěrky u podnikatelských subjektů	60
Neziskové organizace.....	62
Oceňování v účetnictví.....	69
Ocenění k datu účetního případu	69
Ocenění ke konci rozvahového dne.....	70
Přestupky v účetnictví.....	73
Uschovací lhůty.....	73
Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek	74
Goodwill a oceňovací rozdíl	76
Oceňování majetku.....	78
Okamžik zařazení	78
Vyloučeno z odepisování	79
Vyřazení majetku	80
Technické vybavení stavebních děl	80
Vedlejší pořizovací náklady u majetku	82
Dlouhodobý majetek – účtování.....	84
Technické zhodnocení x opravy.....	88

Směna majetku	90
Podmíněná (vyvolaná) investice	90
Věcné břemeno.....	92
Právo stavby.....	93
Účetní odpisy dlouhodobého hmotného majetku	94
Funkce účetních odpisů	94
Odpisový plán	95
Lineární časové odpisy.....	96
Metoda SYD	97
Metoda DDB.....	98
Progresivní odpisy.....	98
Výkonové odpisy.....	98
Komponentní odpisy.....	100
Odpisy s technickým zhodnocením	103
Reklamace odepisovaného majetku.....	105
Zvířata	106
Daňové odpisy zvířat.....	107
Účetní odpisy zvířat.....	110
Ostatní informace o zvířatech.....	110
Účtování zvířat	111
Teoretický test	112
Včelstva	113
Rybářství.....	114
Rostlinstvo.....	115
Přehled účtování pozemků	116
Přehled účtování rostlinné výroby.....	117
Finanční majetek.....	118
Podíly.....	119
Oceňování finančního majetku	119
Cenné papíry a podíly	120
Příklady na akcie a podíly.....	124
Příklady na dluhopisy	129
Směnky.....	133
Finanční deriváty.....	135
Kryptoměny.....	139
Finanční majetek.....	141
Ceniny	142
Poukazy.....	142
Zásoby	147
Oceňování zásob	147
Způsoby A, B.....	147
Oceňovací techniky	155
Slevy, bonus, skonto u zásob	158
Komisní prodej u zásob.....	159
Zúčtovací vztahy	161

Oceňování zúčtovacích vztahů	161
Nedobytné pohledávky	162
Postoupení pohledávky	163
Faktoring	164
Kurzové rozdíly	165
Okamžik ocenění a kurzy	165
Vznik kurzového rozdílu	167
Účtování ve valutové pokladně a na devizovém účtu	168
Zálohy v cizí měně	171
Dohady v cizí měně	173
Pohledávky v cizí měně	175
Časové rozlišení v cizí měně	177
Shrnující příklady na kurzové rozdíly	179
Funkční měna	181
Obchodní styk	186
Zánik pohledávek a dluhů	190
Pokuty	194
Mzdy	196
Sociální fond	197
Obědy zaměstnancům	198
Daně	199
DPH	200
Zálohy	207
Dotace	209
Provozní dotace	211
Investiční dotace	212
Dotace v cizí měně	214
Veřejná sbírka	217
Přehled účtování veřejné sbírky	217
Rezervy, opravné položky, časové rozlišení, dohady	218
Rezervy	221
Časové rozlišení	224
Pobídky v nájemních vztazích	228
Dohadné položky	229
Shrnutí předcházejících kapitol	231
Splatná a odložená daň	235
Tituly vzniku odložené daně	237
Příklady	238
Změna sazby	238
Úvodní příklad	238
Nepeněžitý vklad	240
Metoda ekvivalence	241
Rezervy	243
Pohledávky	244
Závěrečné příklady	246
Vlastní kapitál	253

Společnost s ručením omezeným	259
Zřizovací výdaje	262
Vklady	263
Zvýšení základního kapitálu	268
Snížení základního kapitálu	268
Nabývací cena a výplata VK	268
Výplata vkladového ážia a příplatku mimo ZK	272
Vypořádací podíl	273
Vypořádání dědiců	278
Podíl na likvidačním zůstatku	280
Podmínky výplaty podílu na zisku	280
Teoretický test k podílům na zisku	286
Transakce se srážkovou daní	287
Akciová společnost	290
Zvýšení základního kapitálu	291
Snížení základního kapitálu	291
Příklady na akciovou společnost	291
Individuální podnikatel	299
Tichý společník	302
Svěřenský fond	304
Společnost, v.o.s., k.s., SVJ	304
Společnost (dříve sdružení bez právní subjektivity)	304
Veřejná obchodní společnost	306
Komanditní společnost	307
Společenství vlastníků jednotek	309
Jiný výsledek hospodaření	312
Právní úprava	312
Vykazování	312
Daňové hledisko	312
Změna metody	312
První účtování odložené daně	314
Opravy chyb minulých let	314
Kapitalizace pohledávky	319
Likvidace	321
Obchodní závod	332
Nákup a prodej obchodního závodu	335
Vklad obchodního závodu	340
Pacht obchodního závodu	344
Přeměny	347
Fúze	356
Rozdělení	358
Převod jmění na společníka	360
Změna právní formy	361
Teoretické otázky	363
Závěrečný příklad	370

Leasing	376
Leasing a DPH.....	376
Účetní pohled na leasing	376
Náklady a výnosy	379
Náklady	379
Výnosy.....	384
Výsledkové účty	385
Umořování úvěru	387
Účetní uzávěrka	392
Inventarizace.....	392
Právní rámec.....	392
Etapy inventarizace	393
Dokladová inventura	393
Druhy inventarizace	393
Inventarizační rozdíly.....	394
Inventarizačním rozdílem není:	395
Účtování inventarizačních rozdílů	395
Otevírání a uzavírání účetních knih	401
Uzávěrkové operace	402
Účetní závěrka	403
Druhy účetních závěrek	404
Příloha k účetní závěrce	405
Ověření účetní závěrky auditorem	406
Výroční zpráva	407
Zpráva o platbách	407
Nefinanční informace	408
Zpráva o vztazích	408
Konsolidace	409
Mezinárodní standardy.....	410
Kontrolní postupy v účetnictví.....	411
Vnitropodnikové účetnictví	412
Druhy nákladů.....	412
Kalkulace	413
Podrozvahová evidence	415
Vnitropodnikové účtování	416
Závěrečné příklady	417
Teoretické otázky	430
Řešení teoretických otázek.....	456
Poděkování	459

Seznam použitých zkratk

Zkratka	Vysvětlení
a. s.	akciová společnost
aj	a jiné
apod	a podobně
B / K / N	Brutto / Korekce / Netto
CF	Cash flow
CP	cenné papíry
CVÝ	celní výměr
Č	číslo
ČNB	Česká národní banka
ČR	časové rozlišení / Česká republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČÚS	České účetní standardy
D	dal
DAP	daňové přiznání
DDB	Double Declining Balance Method, metoda zmenšujícího se základu, metoda dvojnásobné lineární sazby
DDO	daňový doklad (k záloze)
DFM	dlouhodobý finanční majetek
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DM	dlouhodobý majetek
DN	daňově neuznatelný
DNaHM	dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek
DNM	dlouhodobý nehmotný majetek
do L	do limitu
DOB	dobropis
Dokl	doklad
DPFO	daň z příjmů fyzických osob
DPH	daň z přidané hodnoty
DPPO	daň z příjmů právnických osob
DŘ	Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů
DU	daňově uznatelný
DUZP	den uskutečnění zdanitelného plnění
DZC	daňová zůstatková cena
DZP	daň z příjmů
EU	Evropská unie
FAP	faktura přijatá
FAV	faktura vydaná
FIFO	first-in-first-out
FL	finanční leasing
FO	fyzická osoba
FÚ	finanční úřad
FZP	fond z přecenění
GDPR	General Data Protection Regulation
GFŘ	Generální finanční ředitelství
HC	historická cena
HM	hmotný majetek
HMV	hmotné movité věci
I	Interpretace
IAS	International Accounting Standards, Mezinárodní účetní standardy
IFRS	International Financial Reporting Standards, Mezinárodní standardy účetního výkaznictví
IO	identifikovaná osoba
JH	jmenovitá hodnota
Jiný VHML	jiný výsledek hospodaření minulých let
k. s.	komanditní společnost

KC	konečná cena
kg	kilogram
KOOV	Koordináční výbor
KS	konečný stav
LIFO	last-in-first-out
MD	má dáti
ME	metoda ekvivalence
např	například
NC / NH	nabývací cena / nabývací hodnota
NH	nominální hodnota
NM	nehmotný majetek
NOZ (OZ)	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (nový), ve znění pozdějších předpisů
NÚR	Národní účetní rada
ODP	odložená daňová pohledávka
ODZ	odložený daňový závazek
OM	obchodní majetek
OP	opravná položka
OR	obchodní rejstřík
ORD	osoba registrovaná k dani z přidané hodnoty
OSSZ	Okresní správa sociálního zabezpečení
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
OV	osobní vlastnictví
p. a.	per annum (roční)
PHM	pohonné hmoty
PO	právnícká osoba
PoZVK	přehled o změnách vlastního kapitálu
PPD	příjmový pokladní doklad
PPT	přehled o peněžních tocích
PŘI	příjemka
PS	počáteční stav
Q	kvartál
RH / RD	reálná hodnota / rozhodný den
RPC	reprodukční pořizovací cena
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
SD	srážková daň / správce daně
SME	směnka
SVJ	společenství vlastníků jednotek
SYD	Sum of the Years Digits, metoda sumace čísel
t	tuna
TC	tržní cena
tj	to jest
TZ	technické zhodnocení
tzn	to znamená
tzv	takzvaně
ÚH / DZ	účetní hodnota / daňová základna
ÚJ	účetní jednotka(y)
ÚO	účetní období
ÚZC	účetní zůstatková cena
v. o. s.	veřejná obchodní společnost
VAP	vážený aritmetický průměr
VBÚ	výpis z běžného účtu
VC	vstupní cena
VH	výsledek hospodaření
VH po I	výsledek hospodaření po inventarizaci
VH před I	výsledek hospodaření před inventarizací
VHBO	výsledek hospodaření běžného období

VHML	výsledek hospodaření minulých let
VK	vlastní kapitál
VN	vlastní náklady
VPD	výdajový pokladní doklad
VPP	Vyhláška č. 500/2002 Sb., pro podnikatele
VPN	vedlejší pořizovací náklady
VÚD	vnitřní účetní doklad
VÚÚ	výpis z úvěrového účtu
VÝD	výdejka
VZP	Všeobecná zdravotní pojišťovna
VZZ	výkaz zisku a ztráty
ZC	zůstatková cena
ZD	základ daně
ZDP	Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
ZDPH	Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů
ZESM	Zákon č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů
Zisk ML	zisk minulých let
ZK	základní kapitál
ZOK	Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, ve znění pozdějších předpisů
ZOP	Zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů
ZOR	Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
ZOÚ	Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů
ZVL	zúčtovací a výplatní listina

Účtový rozvrh

Účtová třída 0 – Dlouhodobý majetek

01 – Dlouhodobý nehmotný majetek

- 012 – Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje **A**
- 013 – Software **A**
- 014 – Ocenitelná práva **A**
- 015 – Preferenční limity **A**
- 016 – Povolenky na emise **A**
- 017 – Goodwill **A +/-**
- 018 – Drobný dlouhodobý nehmotný majetek **A**
- 019 – Jiný dlouhodobý nehmotný majetek **A**

02 – Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný

- 021 – Stavby **A**
- 022 – Samostatné movité věci a soubory movitých věcí **A**
- 025 – Pěstitelské celky trvalých travních porostů **A**
- 026 – Dospělá zvířata a jejich skupiny **A**
- 027 – Oceňovací rozdíl k nabytému majetku **A**
- 028 – Drobný dlouhodobý hmotný majetek **A**
- 029 – Jiný dlouhodobý hmotný majetek **A**

03 – Dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný

- 031 – Pozemky **A**
- 032 – Umělecká díla a sbírky **A**

04 – Nedokončený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek

- 041 – Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku **A**
- 042 – Pořízení dlouhodobého hmotného majetku **A**

05 – Poskytnuté zálohy na dlouhodobý majetek

- 051 – Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek **A**
- 052 – Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek **A**
- 053 – Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek **A**

06 – Dlouhodobý finanční majetek

- 061 – Podíly v ovládaných a řízených osobách **A**
- 062 – Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem **A**
- 063 – Ostatní cenné papíry a vklady **A**
- 064 – Pořízení dlouhodobého finančního majetku **A 0**
- 065 – Dluhové cenné papíry držené do splatnosti **A**
- 066 – Zápůjčky a úvěry – ovládající a řídicí osoba, podstatný vliv **A**
- 067 – Zápůjčky a úvěry – podstatný vliv **A**

- 068 – Ostatní zápůjčky a úvěry **A**
- 069 – Jiný dlouhodobý finanční majetek **A**

07 – Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku

- 072 – Oprávky k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje **A-**
- 073 – Oprávky k softwaru **A-**
- 074 – Oprávky k ocenitelným právům **A-**
- 075 – Oprávky k preferenčním limitům **A-**
- 077 – Oprávky ke goodwillu **A +/-**
- 078 – Oprávky k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku **A-**
- 079 – Oprávky k jinému dlouhodobému nehmotnému majetku **A-**

08 – Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku

- 081 – Oprávky ke stavbám **A-**
- 082 – Oprávky k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí **A-**
- 085 – Oprávky k pěstitelským celkům trvalých porostů **A-**
- 086 – Oprávky k základnímu stádu a tažným zvířatům **A-**
- 087 – Oceňovací rozdíl k nabytému majetku **A +/-** ¹**
- 088 – Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku **A-**
- 089 – Oprávky k jinému dlouhodobému hmotnému majetku **A-**

09 – Opravné položky k dlouhodobému majetku

- 091 – Opravná položka k dlouhodobému nehmotnému majetku **A-**
- 092 – Opravná položka k dlouhodobému hmotnému majetku **A-**
- 093 – Opravná položka k dlouhodobému nedokončenému nehmotnému majetku **A-**
- 094 – Opravná položka k dlouhodobému nedokončenému hmotnému majetku **A-**
- 095 – Opravná položka k poskytnutým zálohám na dlouhodobý majetek **A-**
- 096 – Opravná položka k dlouhodobému finančnímu majetku **A-**

Účtová třída 1 – Zásoby

11 – Materiál

- 111 – Pořízení materiálu **A 0**
- 112 – Materiál na skladě **A**
- 119 – Materiál na cestě **A**

¹ Pravidlo stanovené v VPP je však v rozporu s ČÚS 013, který stanoví podrobnější pravidla pro účtování a odpisování oceňovacího rozdílu k nabytému majetku. ČÚS 013 předpokládá účtování o oceňovacím rozdílu k

nabytému majetku ve skupině 09 – Opravné položky k DM. Dle mého názoru to je nelogické, a tak budu používat účet 087, nechám tedy na zvážení.

12 – Zásoby vlastní činnosti

- 121 – Nedokončená výroba **A**
- 122 – Polotovary vlastní výroby **A**
- 123 – Výrobky **A**
- 124 – Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny **A**

13 – Zboží

- 131 – Pořízení zboží **A 0**
- 132 – Zboží na skladě a v prodejnách **A**
- 139 – Zboží na cestě **A**

15 – Poskytnuté zálohy na zásoby

- 151 – Poskytnuté zálohy na materiál **A**
- 152 – Poskytnuté zálohy na zvířata **A**
- 153 – Poskytnuté zálohy na zboží **A**

19 – Opravné položky k zásobám

- 191 – Opravná položka k materiálu **A-**
- 192 – Opravná položka k nedokončené výrobě **A-**
- 193 – Opravná položka k polotovarům vlastní výroby **A-**
- 194 – Opravná položka k výrobkům **A-**
- 195 – Opravná položka k mladým a ostatním zvířatům a jejich skupinám **A-**
- 196 – Opravná položka ke zboží **A-**
- 197 – Opravná položka k zálohám na materiál **A-**
- 198 – Opravná položka k zálohám na zboží **A-**
- 199 – Opravná položka k zálohám na mladá zvířata **A-**

Účtová třída 2 – Krátkodobý finanční majetek a peněžní prostředky**21 - Peněžní prostředky v pokladně**

- 211 – Pokladna **A**
- 213 – Ceniny **A**

22 – Peněžní prostředky na účtech

- 221 – Bankovní účty **A P**

23 – Krátkodobé úvěry

- 231 – Krátkodobé bankovní úvěry **P**
- 232 – Eskontní úvěry **P**

24 – Krátkodobé finanční výpomoci

- 241 – Emitované krátkodobé dluhopisy **P**
- 249 – Ostatní krátkodobé finanční výpomoci **P**

25 – Krátkodobý finanční majetek

- 251 – Registrované majetkové cenné papíry k obchodování **A**
- 252 – Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly **P-**
- 253 – Registrované dluhové cenné papíry k obchodování **A**
- 254 – Směnky k inkasu **A**
- 255 – Vlastní dluhopisy **P-**
- 256 – Dluhové cenné papíry se splatností do jednoho roku držené do splatnosti **A**
- 257 – Ostatní cenné papíry k obchodování **A**
- 258 – Podíly – ovládaná nebo ovládající osoba **A**
- 259 – Pořizování krátkodobého finančního majetku **A 0**

26 – Převody mezi finančními účty

- 261 – Peníze na cestě **A +/- P +/-**

29 – Opravné položky ke krátkodobému finančnímu majetku

- 291 – Opravná položka k majetkovým cenným papírům **A-**
- 293 – Opravná položka k dlužným cenným papírům **A-**

Účtová třída 3 – Zúčtovací vztahy**31 – Pohledávky (krátkodobé i dlouhodobé)**

- 311 – Pohledávky z obchodních vztahů **A**
- 313 – Pohledávky za eskontované cenné papíry **A**
- 314 – Poskytnuté zálohy – dlouhodobé i krátkodobé **A**
- 315 – Ostatní pohledávky **A**

32 – Závazky (krátkodobé)

- 321 – Závazky z obchodních vztahů **P**
- 322 – Směnky k úhradě **P**
- 324 – Přijaté provozní zálohy **P**
- 325 – Ostatní závazky **P**

33 – Zúčtování se zaměstnanci a institucemi

- 331 – Zaměstnanci **P**
- 333 – Ostatní závazky vůči zaměstnancům **P**
- 335 – Pohledávky za zaměstnanci **A**
- 336 – Zúčtování s institucemi sociálního pojištění a zdravotního pojištění **A**

34 – Zúčtování daní a dotací

- 341 – Daň z příjmů **A P**
- 342 – Ostatní přímé daně **A P**
- 343 – Daň z přidané hodnoty **A P**
- 345 – Ostatní daně a poplatky **A P**
- 346 – Dotace ze státního rozpočtu **P**
- 347 – Ostatní dotace **P**
- 349 – Spojovací účet k DPH **A P 0**

35 – Pohledávky za společníky, za účastníky sdružení a za členy družstva

- 351 – Pohledávky – ovládající a řídicí osoba **A**
- 352 – Pohledávky – podstatný vliv **A**
- 353 – Pohledávky za upsaný vlastní kapitál **A**
- 354 – Pohledávky za společníky při úhradě ztráty **A**
- 355 – Ostatní pohledávky za společníky **A**
- 358 – Pohledávky k účastníkům sdruženým ve společnosti **A**

36 – Závazky ke společníkům, k účastníkům sdružení a ke členům družstva

- 361 – Závazky – ovládající a řídicí osoba **P**
- 362 – Závazky – podstatný vliv **P**
- 364 – Závazky ke společníkům při rozdělování zisku **P**
- 365 – Ostatní závazky ke společníkům **P**
- 366 – Závazky ke společníkům a členům družstva ze závislé činnosti **P**
- 367 – Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a vkladů **P**

368 – Závazky ke společníkům sdruženým ve společnosti **P**

37 – Jiné pohledávky a závazky

- 371 – Pohledávky z prodeje podniku **A**
- 372 – Závazky z koupě podniku **P**
- 373 – Pohledávky a závazky z pevných termínových operací **A P**
- 374 – Pohledávky z pronájmu **A**
- 375 – Pohledávky z emitovaných dluhopisů **A**
- 376 – Nakoupené opce **A**
- 377 – Prodané opce **P**
- 378 – Jiné pohledávky **A**
- 379 – Jiné závazky **P**

38 – Přejícné účty aktiv a pasiv

- 381 – Náklady příštích období **A**
- 382 – Komplexní náklady příštích období **A**
- 383 – Výdaje příštích období **P**
- 384 – Výnosy příštích období **P**
- 385 – Příjmy příštích období **A**
- 388 – Dohadné účty aktivní **A**
- 389 – Dohadné účty pasivní **P**

39 – Opravná položka k zúčtovacím vztahům a vnitřní zúčtování

- 391 – Opravná položka k pohledávkám **A-**
- 395 – Vnitřní zúčtování **A 0**
- 398 – Spojovací účet při společnosti **A P**

Účtová třída 4 – Kapitálové účty a dlouhodobé závazky

41 – Základní kapitál a kapitálové fondy

- 411 – Základní kapitál **P**
- 412 – Emisní ážio **P**
- 413 – Ostatní kapitálové fondy **P**
- 414 – Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků **P +/-**
- 416 – Oceňovací rozdíly z ocenění při přeměnách obchodních korporací **P +/-**
- 417 – Rozdíly z přeměn obchodních korporací **P +/-**
- 418 – Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách **P +/-**
- 419 – Změny základního kapitálu **P +/-**

42 – Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření

- 421 – Rezervní fond **P**
- 422 – Nedělitelný fond **P**
- 423 – Statutární fondy **P**
- 426 – Jiný výsledek hospodaření minulých let **P +/-**
- 427 – Ostatní fondy **P**
- 428 – Nerozdělený zisk minulých let **P**
- 429 – Neuhrazená ztráta minulých let **P-**

43 – Výsledek hospodaření

- 431 – Hospodářský výsledek ve schvalovacím řízení **P +/- 0**

432 – Zálohy na výplaty podílu na zisku **P-**

45 – Rezervy

- 451 – Rezervy podle zvláštních právních předpisů **P**
- 452 – Rezerva na důchody a podobné závazky **P**
- 453 – Rezerva na daň z příjmů **P**
- 459 – Ostatní rezervy **P**

46 – Dlouhodobé závazky k úvěrovým institucím

- 461 – Bankovní úvěry **P**

47 – Dlouhodobé závazky

- 471 – Dlouhodobé závazky – ovládní a řídní osoba **P**
- 472 – Dlouhodobé závazky – podstatný vliv **P**
- 473 – Emitované dluhopisy **P**
- 474 – Závazky z pronájmu **P**
- 475 – Dlouhodobé přijaté zálohy **P**
- 478 – Dlouhodobé směnky k úhradě **P**
- 479 – Jiné dlouhodobé závazky **P**

48 – Odložený daňový závazek a pohledávka

- 481 – Odložený daňový závazek a pohledávka **A P**

49 – Individuální podnikatel

- 491 – Účet individuálního podnikatele **P +/-**

Účtová třída 5 – Náklady

50 – Spotřebované nákupy

- 501 – Spotřeba materiálu **D**
- 502 – Spotřeba energie **D**
- 503 – Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek **D**
- 504 – Prodané zboží **D**

51 – Služby

- 511 – Opravy a udržování **D**
- 512 – Cestovné **D**
- 513 – Náklady na reprezentaci **N**
- 518 – Ostatní služby **D**

52 – Osobní náklady

- 521 – Mzdové náklady **D**
- 522 – Příjmy společníků a členů družstva ze závislé činnosti **D**
- 523 – Odměny členům orgánů obchodní korporace **N**
- 524 – Zákonné sociální a zdravotní pojištění **D (N)**
- 525 – Ostatní sociální pojištění **N**
- 526 – Sociální náklady individuálního podnikatele **N**
- 527 – Zákonné sociální náklady **D**
- 528 – Ostatní sociální náklady **N**

53 – Daně a poplatky

- 531 – Daň silniční **D**
- 532 – Daň z nemovitostí **D (N)**
- 538 – Ostatní daně a poplatky **D**

54 – Jiné provozní náklady

- 541 – Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku **D**
- 542 – Prodaný materiál **D**

- 543 – Dary **N**
 544 – Smluvní pokuty a úroky z prodlení **D (N)**
 545 – Ostatní pokuty a penále **N**
 546 – Odpis pohledávky **D (N)**
 548 – Ostatní provozní náklady **D**
 549 – Manka a škody z provozní činnosti **D (N)**
- 55 – Odpisy, rezervy, komplexní náklady příštích období a opravné položky v provozní oblasti**
 551 – Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku **D**
 552 – Tvorba a zúčtování rezerv podle zvláštních právních předpisů **D**
 554 – Tvorba a zúčtování ostatních rezerv **N**
 555 – Tvorba a zúčtování komplexních nákladů příštích období **D**
 557 – Zúčtování oprávek k oceňovacímu rozdílu k nabytému majetku **N**
 558 – Tvorba a zúčtování zákonných opravných položek **D**
 559 – Tvorba a zúčtování opravných položek v provozní činnosti **N**
- 56 – Finanční náklady**
 561 – Prodané cenné papíry a podíly **D**
 562 – Úroky **D**
 563 – Kurzové ztráty **D**
 564 – Náklady z přecenění cenných papírů k obchodování **D**
 566 – Náklady z finančního majetku **D**
 567 – Náklady z derivátových operací **D**
 568 – Ostatní finanční náklady **D**
 569 – Manka a škody na finančním majetku **D (N)**
- 57 – Rezervy a opravné položky ve finanční oblasti**
 574 – Tvorba a zúčtování finančních rezerv **N**
 579 – Tvorba a zúčtování opravných položek ve finanční činnosti **N**
- 58 – Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace**
 581 – Změna stavu nedokončené výroby **D**
 582 – Změna stavu polotovarů vlastní výroby **D**
 583 – Změna stavu výrobků **D**
 584 – Změna stavu mladých a ostatních zvířat a jejich skupin **D**
 585 – Aktivace materiálu a zboží **D**
 586 – Aktivace vnitropodnikových služeb **D**
 587 – Aktivace dlouhodobého nehmotného majetku **D**

- 588 – Aktivace dlouhodobého hmotného majetku **D**
- 59 – Daně z příjmů a převodové účty a rezerva na daň z příjmů**
 591 – Daň z příjmů splatná **N**
 592 – Daň z příjmů odložená **N**
 595 – Dodatečné odvody daně z příjmů **N**
 596 – Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům obchodní korporace **N**

Účtová třída 6 – Výnosy

- 60 – Tržby za vlastní výkony a zboží**
 601 – Tržby za vlastní výrobky **Z**
 602 – Tržby z prodeje služeb **Z**
 604 – Tržby za zboží **Z**
- 64 – Jiné provozní výnosy**
 641 – Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku **Z**
 642 – Tržby z prodeje materiálu **Z**
 644 – Smluvní pokuty a úroky z prodlení **Z (N)**
 646 – Výnosy z odepsaných pohledávek **Z**
 648 – Ostatní provozní výnosy **Z**
- 66 – Finanční výnosy**
 661 – Tržby z prodeje cenných papírů a podílů **Z O**
 662 – Úroky **Z**
 663 – Kurzové zisky **Z**
 664 – Výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů **Z**
 665 – Výnosy z dlouhodobého finančního majetku **Z O**
 666 – Výnosy z krátkodobého finančního majetku **Z**
 667 – Výnosy z derivátových operací **Z**
 668 – Ostatní finanční výnosy **Z**

Účtová třída 7 – Závěrkové a podrozvahové účty

- 70 – Účty rozvázné**
 701 – Počáteční účet rozvažný
 702 – Konečný účet rozvažný
- 71 - Účet zisků a ztrát**
 710 – Účet zisků a ztrát
- 75 až 79 - Podrozvahové účty**
 75x – Majetek v úschově
 76x – Podrozvahová aktiva
 77x – Podrozvahová pasiva
 799 – Evidenční – vyrovnávací účet

A	aktivní rozvahový účet, kladný zůstatek na MD, záporný zůstatek na D
A-	aktivní rozvahový účet se zápornou hodnotou, chová se jako pasivum, kladný zůstatek na D, záporný zůstatek na MD
A 0	aktivní rozvahový účet, který musí mít k 31.12. nulovou hodnotu
A +/-	aktivní rozvahový účet, který může mít kladný i záporný zůstatek
P	pasivní rozvahový účet, kladný zůstatek na D, záporný zůstatek na MD
P-	pasivní rozvahový účet se zápornou hodnotou, chová se jako aktivum, kladný zůstatek na MD, záporný zůstatek na D
P +/-	pasivní rozvahový účet, který může mít kladný i záporný zůstatek
A P	rozvahový účet může být aktivní i pasivní
D	daňově uznatelný náklad (výsledkový účet)
N	daňově neuznatelný náklad (výsledkový účet)
D (N)	náklad může být i daňový po splnění podmínek (např. zaplacení)
Z	zdanitelný výnos (výsledkový účet)
Z 0	výnos může být i osvobozen po splnění podmínek
Z (N)	výnos může být zdanitelný po splnění podmínek (např. zaplacení)

Směrná účtová osnova je seznam účtových tříd a účtových skupin, v rámci kterých si dále ÚJ stanoví potřebné syntetické a analytické účty, viz § 14 ZOÚ, § 45 - § 46 VPP (část III.), příloha č. 4 k VPP.

Směrná účtová osnova zahrnuje 10 účtových tříd (0 – 9), které se dále dělí na skupiny. Na základě směrné účtové osnovy sestavuje ÚJ účtový rozvrh. Jedná se o seznam syntetických a analytických účtů. Účtový rozvrh je sestavován pro každé účetní období. V průběhu účetního období je možné účtový rozvrh doplňovat.

Označování nákladových účtů na daňové a nedaňové je velmi zjednodušeno. Jedná se o orientační rozdělení. Detailnější postup určování daňových a nedaňových nákladů je popsán v knize na DPPO.

Novinky 2024

V tabulce níže jsou shrnuty veškeré účetní novinky týkající se účetnictví k právnímu stavu 1. 1. 2024. Daňové novinky jsou uvedené v knihách na DPFO a DPPO.

Č.	Novinka	Popis
1.	Funkční měna	Více v kapitole „Funkční měna“.
2.	Obrat	<p>Nově se definuje čistý obrat pro účely účetnictví, viz § 1d odst. 2–6 ZOÚ.</p> <p>Čistý obrat = výnosy z prodeje výrobků a zboží a z poskytování služeb za účetní období.</p> <p>Roční úhrn čistého obratu pro účely účetnictví = čistý obrat / počet započatých měsíců trvání účetního období * 12.</p> <p>O jaké výnosy se jedná? Jedná se o výnosy, na kterých je založen obchodní model účetní jednotky. Při určování daných výnosů se přihlíží zejména k odvětví a trhu, na kterém ÚJ působí, nepřihlíží se však k tomu, ve které položce výkazu je výnos vykazován. Do čistého obratu nepatří transakce nahodilé či mimořádné, transakce, které nejsou charakteristické pro podnikatelský model ÚJ. Do čistého obratu kromě základních výnosů patří i následující účty: 662, 641, 642, 646, 663, 648 (provozní dotace).</p> <p>Pokud hlavním předmětem činnosti ÚJ není podnikání, čistý obrat se stanoví jako výnosy za účetní období. U bank, spořitelních a úvěrových družstev, systémově řídicích obchodníků, pojišťoven a zajišťoven je čistý obrat definován konkrétními řádky výkazu zisku a ztráty, které tvoří čistý obrat.</p> <p>Jak sestavit výkaz zisku a ztráty za rok 2024?</p> <p>Dle MF ČR je nejlepším řešením políčko „obrat“ pro rok 2023 nevyplnit vůbec.</p>
3.	Zpráva o udržitelnosti	<p>Jedná se o ustanovení § 32f – 32l ZOÚ. Povinnost vyhotovit zprávu o udržitelnosti (konsolidovanou zprávu o udržitelnosti²) vzniká u ÚJ, která splní následující kritéria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - je obchodní korporací; - je subjektem veřejného zájmu; - by byla velkou ÚJ, i kdyby nebyla subjektem veřejného zájmu³; - k rozvahovému dni překročila kritérium průměrného počtu 500 zaměstnanců za účetní období; - nenaplnuje některou z výjimek uvedenou v § 32g ZOÚ. <p>ÚJ vyhotovující zprávu o udržitelnosti mají nově povinnost uvádět ve výroční zprávě informace o nehmotných zdrojích, na kterých zásadně závisí obchodní model ÚJ. Dané informace jsou zároveň i zdrojem tvorby hodnoty, a to včetně vysvětlení, jak jsou tyto nehmotné zdroje pro daný model zásadní, viz § 21 odst. 3 ZOÚ.</p> <p>Zpráva o udržitelnosti je samostatným oddílem výročním zprávou. Udržitelností se rozumí otázky životního prostředí, sociální, lidských práv a jejich dodržování, správy a řízení, zaměstnanecké a boje proti korupci a úplatkářství. Takové ÚJ mají i informační povinnost týkající se udržitelnosti ve vztahu k jejich zaměstnancům.</p>
4.	Zpráva o daních z příjmů	<p>Jedná se o ustanovení § 32m - § 32r ZOÚ. Povinnost vyhotovit zprávu o daních z příjmů (konsolidovanou zprávu o daních z příjmů⁴) má ÚJ, která splní následující kritéria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - není ovládající ani ovládanou osobou (s výjimkou ovládání na základě společného vlivu); - po dobu 2 následujících účetních období dosahuje roční úhrn čistého obratu 19 mld. Kč (750 mil. EUR);

² Konsolidovaná zpráva o udržitelnosti se týká konsolidující ÚJ, která je subjektem veřejného zájmu a konsolidující ÚJ velké skupiny ÚJ, která na konsolidovaném základě překročila kritérium průměrného počtu 500 zaměstnanců za ÚO.

³ Subjekt veřejného zájmu je vždy velkou ÚJ.

⁴ ÚJ v konsolidačním celku nesestavují zprávu o daních z příjmů, ale konsolidovanou zprávu o daních z příjmů.

Účetní výkazy

V dané kapitole si shrneme seznam interpretací od Národní účetní rady, České účetní standardy, uspořádání a označování položek rozvahy, uspořádání a označování položek výkazu zisku a ztráty v druhovém a účelovém členění, uspořádání a označování položek v peněžním výkazu, uspořádání a označování položek přehledu o změnách vlastního kapitálu, zveřejňování účetní závěrky u nepodnikatelských a podnikatelských subjektů, kategorizace účetních jednotek.

Seznam rozvahových účtů

Číslo účtu	Název	Druh	Položka výkazu
ÚČTOVÁ TŘÍDA 0 – DLOUHODOBÝ MAJETEK			
01 – Dlouhodobý nehmotný majetek			
012	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	A	B.I.1.
013	Software	A	B.I.2.1.
014	Ostatní ocenitelná práva	A	B.I.2.2.
015	Preferenční limity	A	B.I.4.
016	Povolenky na emise	A	B.I.4.
017	Goodwill	A +/-	B.I.3.
018	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	A	B.I.4.
019	Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	A	B.I.4.
02 – Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný			
021	Stavby	A	B.II.1.2.
022	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	A	B.II.2
025	Pěstitelské celky trvalých travních porostů	A	B.II.4.1.
026	Dospělá zvířata a jejich skupiny	A	B.II.4.2.
027	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	A	B.II.3.
028	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	A	B.II.4.3.
029	Jiný dlouhodobý hmotný majetek	A	B.II.4.3.
03 – Dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný			
031	Pozemky	A	B.II.1.1.
032	Umělecká díla a sbírky	A	B.II.4.3.
04 – Nedokončený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek			
041	Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku	A	B.I.5.2.
042	Pořízení dlouhodobého hmotného majetku	A	B.II.5.2.
05 – Poskytnuté zálohy na dlouhodobý majetek			
051	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	A	B.I.5.1
052	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	A	B.II.5.1.
053	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek	A	B.III.7.2.
06 – Dlouhodobý finanční majetek			
061	Podíly v ovládaných a řízených osobách	A	B.III.1.
062	Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	A	B.III.3.
063	Ostatní cenné papíry a vklady	A	B.III.5.
064	Pořízení dlouhodobého finančního majetku	-	-
065	Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	A	B.III.5.
066	Zápůjčky a úvěry – ovládající a řídicí osoba, podstatný vliv	A	B.III.2.
067	Zápůjčky a úvěry – podstatný vliv	A	B.III.4.
068	Ostatní zápůjčky a úvěry	A	B.III.6.
069	Jiný dlouhodobý finanční majetek	A	B.III.7.1.
07 – Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku			
072	Oprávky k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje	A -	B.I.1.
073	Oprávky k softwaru	A -	B.I.2.1.

Rozhodné datum	Aktiva celkem v tis. Kč	Čistý obrat v tis. Kč	Zaměstnanci
31. 12. 2019	8 800	18 500	6
31. 12. 2020	10 560	50 400	8
31. 12. 2021	15 240	74 400	12
31. 12. 2022	14 280	98 400	11
31. 12. 2023	16 400	105 000	25
31. 12. 2024	131 000	250 000	42

Pokud tedy k 31. 12. 2025 budou překročeny alespoň 2 kritéria, stane se ÚJ pro rok 2026 střední ÚJ.

Co se týče auditu, tak se jedná o akciovou společnost, a tak stačí překročit 1 kritérium.

Rozhodné datum	Aktiva celkem v tis. Kč	Čistý obrat v tis. Kč	Zaměstnanci
31. 12. 2019	10 200	22 800	6
31. 12. 2020	10 560	50 400	8
31. 12. 2021	15 240	74 400	12
31. 12. 2022	14 280	98 400	11
31. 12. 2023	16 400	105 000	25
31. 12. 2024	131 000	250 000	42

Vidíme, že je překročen pouze obrat, a to od roku 2022. U akciové společnosti stačí pouze jedno kritérium. Kritérium bylo překročeno pro rok 2022, takže pro rok 2023 bude mít ÚJ povinný audit, pokud jsou také splněna kritéria (jsou).

Rok	Kategorie ÚJ	Povinný audit
2019	Mikro ÚJ	NE
2020		
2021		
2022	Malá ÚJ	ANO
2023		
2024		

Příklad 2

Mějme akciovou společnost, která neví, zda podléhá povinnému auditu. Společnost vykazuje následující zůstatky. Částky jsou v mil. Kč (kromě zaměstnanců).

Kritérium	20X0	20X1	20X2
Aktiva celkem	39	41	49
Roční úhrn čistého obratu	90	88	108
Průměrný počet zaměstnanců	40	41	45

Řešení 2

U akciové malé společnosti stačí překročit 1 kritérium 2 účetní období za sebou. V roce 20X0 bylo překročeno 1 kritérium (roční úhrn čistého obratu), v roce 20X1 byly překročeny 2 kritéria (aktiva celkem a roční úhrn čistého obratu), v roce 20X2 byly překročeny 2 kritéria (aktiva celkem a roční úhrn čistého obratu). Z daného plyne, že povinný audit bude mít ÚJ za účetní období 20X1, 20X2. Pokud by se jednalo o s.r.o., povinný audit by byl za účetní období 20X2 (musí být splněny 2 kritéria).

Dlouhodobý majetek – účtování

Příklad 1

ÚJ má nastavenou vnitřní účetní směrnici pro odepisování dlouhodobého majetku následovně: DNM od 40 000 Kč, DHM od 80 000 Kč. Drobný DHM účtuje jako zásoby. Drobný DNM účtuje do nákladů.

Č.	Dokl.	Text	Kč	MD	D
1.	VBÚ DDO	Úhrada zálohy na nákup osobního automobilu	121 000	052.1	221
		Přijatý daňový doklad k záloze	21 000	343	052.2
2.	FAP	Faktura za balicí linku z USA 20 000 USD, kurz 1 USD = 24 Kč ⁵⁹	480 000	042	321
3.	FAP	Faktura za software	62 000	041	321
		- cena pořízení - 21 % DPH	13 020	343	321
4.	VÚD	Instalace softwaru ve vlastní režii	1 000	041	587
5.	CVÝ	Clo za balicí linku	96 000	042	379
6.	FAP	Faktura za automobil	560 000	042	321
		- cena pořízení	117 600	343	321
		- 21 % DPH	121 000	321	052.1
		zúčtování zálohy za automobil v brutto hodnotě vyúčtování DPH ze zálohy	-21 000	343	052.2
7.	VÚD	Zařazení softwaru do užívání	63 000	013 ⁶⁰	041
8.	DDO	Daňový doklad k balicí lince	120 960 ⁶¹	349	343
		a) samovyměření DPH b) nárok na odpočet	120 960	343	349
9.	FAP	Faktura za dopravu balicí linky	12 000	042	321
10.	VÚD	Automobil zařazen do evidence	560 000	022	042
11.	VPD	Montáž balicí linky	6 000	042	211
12.	VÚD	Počítač byl sestaven ve vlastní režii a zařazen do evidence	84 000	022	588
13.	VÚD	Balicí linka zařazena do užívání	594 000	022	042
14.	FAP	Faktura za 2 registrační skříně	8 000	111	321
		- cena pořízení - 21 % DPH	1 680	343	321
15.	VÚD	Vlastní doprava registračních skříní	500	111	586
16.	VÚD	Přijali jsme jako dar zařízení v RPC	4 500	112	648
17.	VÚD	Zařadili jsme skříně do evidence	8 500	112	111
18.	VPD	Nákup licence	18 000	518	211
19.	VÚD PŘI	V důsledku požáru garáže, který způsobil neznámý pachatel, auto shořelo. Zbýlé náhradní díly ve výši 40 000 Kč byly předány na sklad. Společnost do konce roku neobdržela náhradu od pojišťovny, odhad činí 50 000 Kč, pořizovací cena auta činí 500 000 Kč, dosavadní oprávkky 300 000 Kč, odpis v daném roce 54 000 Kč.			
		- odpis	54 000	551	082
		- doúčtování zůstatkové ceny	146 000	549	082
		- vyřazení majetku z evidence	500 000	082	022
		- odprodej náhradních dílů	40 000	112	648
		- odhad	50 000	388	648

⁵⁹ Kurzové rozdíly se řeší v kapitole „Zúčtovací vztahy“

⁶⁰ Na daném účtu se bude účtovat jak nakupovaný software, tak i software vyrobený ve vlastní režii, tak i software určený k obchodování

⁶¹ $(480\,000 + 96\,000) \cdot 0,21$ – počítá se tam i clo.

Příklady na dluhopisy

V souladu s ČÚS 008 se naběhlý alikvótní úrokový výnos eviduje na samostatném účtu.

Příklad 1

ÚJ SM tax upsala diskontovaný dluhopis dne 1. 1. 20X0. NH dluhopisu činí 100 000 Kč, emisní kurz 70 000 Kč (byl zaplacen z bankovního účtu). Investor zaplatil odměnu makléři ve výši 10 000 Kč. Splatnost dluhopisu je za 2 roky.

Řešení 1

Ocenění dluhopisu v době úpisu u investora: 80 000 Kč, u emitenta: 100 000 Kč. Diskont u investora = 20 000 Kč na 2 roky, tudíž na rok 10 000 Kč, u emitenta = 30 000 Kč na 2 roky, tudíž na rok 15 000 Kč.

Č.	Popis – investor	Kč	MD	D
1.	Nákup dluhopisu	70 000	064	221
2.	Poplatek makléři	10 000	064	379
3.	Zařazení do majetku	80 000	065	064
4.	Diskont 20X0	10 000	065Ú	665
5.	Rekvalifikace dluhopisu	80 000	256	065
		10 000	256Ú	065Ú
6.	Diskont 20X1	10 000	256Ú	666
7.	Splácení dluhopisu	80 000	221	256
8.	Splácení dluhopisu – úrok	20 000	221	256Ú
Č.	Popis – emitent (úctováno s ČR)	Kč	MD	D
1.	Emise dluhopisu			
	- hodnota úpisu	70 000	375	473
	- diskont	30 000	381	473
2.	Prodej dluhopisů	70 000	221	375
3.	Diskont 20X0	15 000	562	381
4.	Rekvalifikace dluhopisu	100 000	473	241
5.	Diskont 20X1	15 000	562	381
6.	Předložení dluhopisu k proplacení	100 000	241	379
7.	Splácení dluhopisu	100 000	379	221

Příklad 2

ÚJ SM tax emitovala k 1. 1. 20X0 dlouhodobé kupónové dluhopisy v celkové JH 1 000 000 Kč, které se jí podařilo prodat až 1. 4. 20X0. Splatnost dluhopisů je stanovena na 5 let. Úrok činí 6 % p.a. Úrokový náklad je účtován vždy k poslednímu dni daného období. Kupón je splatný každoročně. Zaúčtujte z pohledu emitenta. **Neúčtujte o časovém rozlišení.**

Řešení 2

Roční úrok = $1\,000\,000/100 \cdot 6 = 60\,000$ Kč, 5 000 Kč/měsíc. Doba mezi emisí a prodejem jsou 3 měsíce (leden–březen), tzn., že naběhlý úrok činí 15 000 Kč.

Č.	Popis – emitent	Kč	MD	D
1.	Emise dluhopisů (1. 1. 20X0)	1 000 000	375	473
2.	Platba za prodané dluhopisy (1. 4. 20X0)	1 000 000	221	375
3.	Úhrada naběhlého úroku 20X0 (1. 1.-31. 3. – před prodejem)	15 000	221	562 ¹⁰⁵
4.	Naběhlý úrok 20X0	60 000	562	379
5.	Úhrada naběhlého úroku 20X0	60 000	379	221
6.	Naběhlý úrok 20X1	60 000	562	379
7.	Úhrada naběhlého úroku 20X1	60 000	379	221
8.	Naběhlý úrok 20X2	60 000	562	379

¹⁰⁵ Investor nakupuje dluhopis včetně naběhlého úroku, tzn. za 1 015 000 Kč, a proto je třeba tuto částku odúčtovat z nákladů.

Náklady	OK	PK	Výnosy	OK	PK
Provozní náklady	1 213	1 250	Provozní výnosy	1 456	1 500
			VH z PČ	243	250
Finanční náklady	162	167	Finanční výnosy	81	83
			VH z FČ	-81	-83
Náklady celkem	1 375	1 417	Výnosy celkem	1 537	1 583
			VH 20X3	162	167
			Rozdíl z přepočtu = 162–167 = -5		

PK lze použít pouze na tokové veličiny, tj. peníze a VH 20X3, zbytek je OK. Kontrolou je, že použití kurzu OK či PK se nijak neliší.

Aktiva	OK	PK	Pasiva	OK	PK
Stálá aktiva	809	809	Vlastní kapitál	647	647
			Základní kapitál	485	485
			VH 20X3	162	167
Oběžná aktiva	404	404	Jiný VH	0	-5
Zásoby	162	162	Cizí kapitál	566	566
Peníze	243	243 ¹³²	Dluhy	566	566
Celkem	1 213	1 213	Celkem	1 213	1 213

Příklad 2

ÚJ má v rozvaze akcie denominované v cizí měně, oceněné PC. Jedná se o účet 063. PC hodnota je 1 000 EUR, kurz přepočtu činí 24 CZK/EUR. K rozvahovému dni činí kurz 25 CZK/EUR. ÚJ se rozhodla od 1. 1. 20X3 přejít na funkční měnu euro. Nákup akcií byl realizován v roce 20X2. Kurz přepočtu na funkční měnu činí 25 CZK/EUR.

Řešení 2

V roce 20X3 bylo provedeno následující zaúčtování: $1\,000 \cdot 24 = 24\,000$ Kč 063 / 379, kurzový rozdíl = $1\,000 \cdot (25 - 24) = 1\,000$ Kč 063 / 414 (součástí ocenění). Od 1. 1. 20X4 se přechází na funkční měnu euro, tudíž konečné stavy k 31. 12. 20X3 je třeba přepočítat. Přepočtená hodnota = $25\,000$ ($24\,000 + 1\,000 =$ hodnota účtu 063) / 25 (kurz přepočtu na přechod na funkční měnu) = 1 000 EUR. Přepočet rozdílu = $1\,000 / 25 = 40$ EUR. Vzájemné zúčtování fondu a hodnoty akcie = 1 000 EUR (hodnota akcie) – 40 (kurzový rozdíl) = 960 EUR. V současné době je akcie denominována ve stejné měně, jako je měna účetnictví, a tak k jejímu dalšímu přečtení není důvod.

Příklad 3

V průběhu roku 20X3 byla poskytnuta záloha na nákup zboží v cizí měně. Záloha byla 100% na celkovou částku 1 000 EUR. Kurz přepočtu činil 24 CZK/EUR. Od 1. 1. 20X4 chce ÚJ přejít na funkční měnu EUR, kurz přepočtu přechodu činí 25 CZK/EUR (jedná se i o kurz k rozvahovému dni).

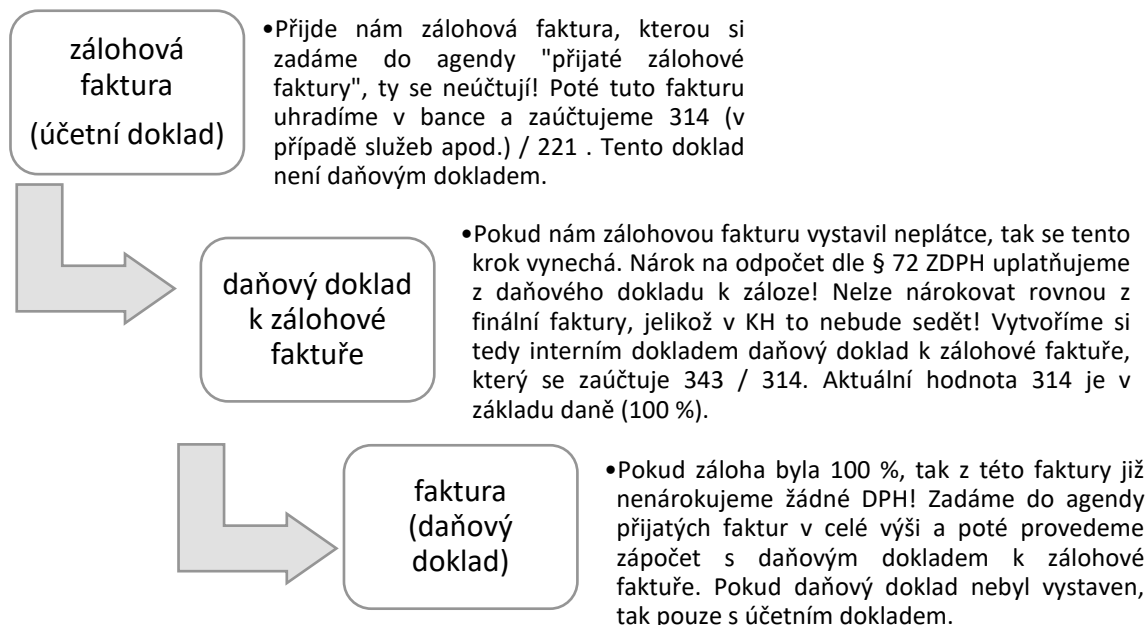
Řešení 3

Přepočet na funkční měnu = $24\,000$ ($1\,000 \cdot 24$) / 25 = 960 EUR. Pokud v roce 20X4 bude dodáno zboží, pořizovací cena zboží činí 960 EUR, nikoli 1 000 EUR. Pokud by byla záloha vrácena, vznikne rozdíl ve výši 40 EUR ($1\,000 - 960$). Pokud bychom zůstali v CZK, tak kdyby byla záloha vrácena, tak výsledek by byl stejný, záloha by byla v částce 24 000 Kč, vratka by byla v hodnotě 25 000 Kč, rozdíl 1 000 Kč.

¹³² Je třeba zohlednit rozdíl z přecenění, tudíž částka bude = $245 - 2 = 243$.

Zálohy

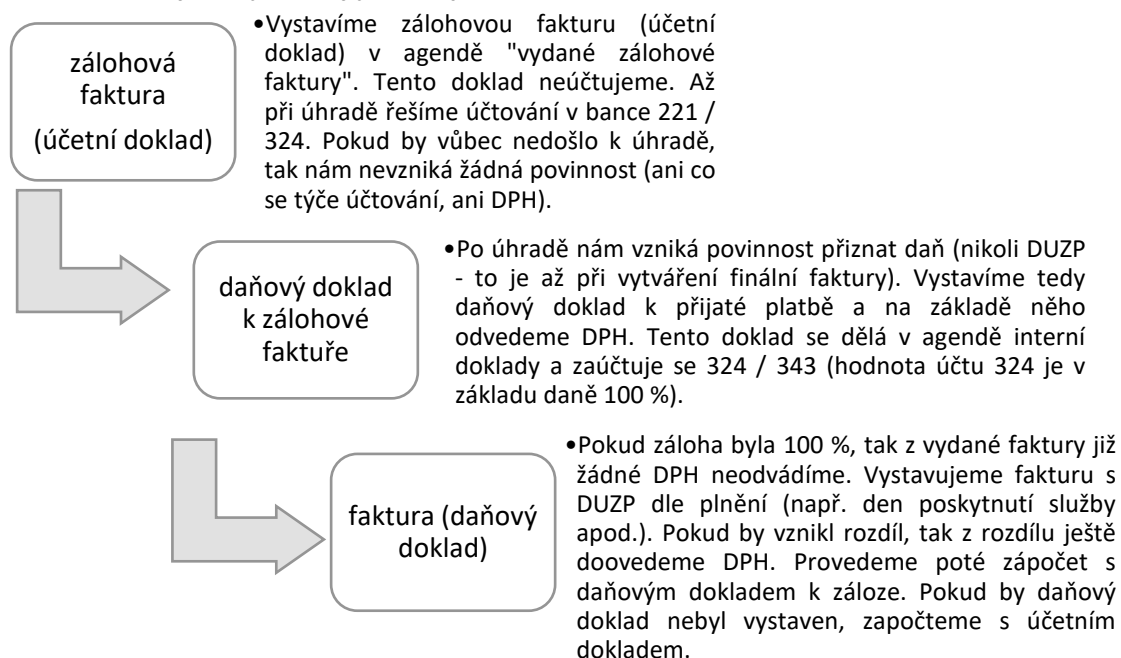
U záloh, které platíme my na budoucí faktury přijaté, je postup následující:

1. Můžeme nárokovat DPH až z finální faktury, nikoli z daňového dokladu k záloze?

- Pokud daňový doklad k záloze nebyl vystaven, tak ano, v KH vše bude sedět.
- Pokud však daňový doklad k záloze vystaven byl a my nárokujeme DPH až u finální faktury, tak si toho FÚ všimne a přijde nám výzva, kde při nesplnění podmínek hrozí pokuta až 30 000 Kč.

Jak je to u záloh, které vystavujeme my jakožto plátcí DPH?

Opravná položka k dlouhodobému majetku	MD	D
Tvorba OP k dlouhodobému nehmotnému majetku	559	091
Tvorba OP k dlouhodobému hmotnému majetku	559	092
Snížení, zrušení OP k dlouhodobému nehmotnému majetku	091	559
Snížení, zrušení OP k dlouhodobému hmotnému majetku	092	559
Tvorba OP k nedokončenému nehmotnému majetku	559	093
Snížení, zrušení OP k nedokončenému nehmotnému majetku	093	559
Tvorba OP k nedokončenému hmotnému majetku	559	094
Snížení, zrušení OP k nedokončenému hmotnému majetku	094	559
Tvorba OP k zálohám na dlouhodobý majetek	559	095
Snížení, zrušení OP k zálohám na dlouhodobý majetek	095	559
Tvorba OP k dlouhodobému finančnímu majetku	579	096
Snížení, zrušení OP k dlouhodobému finančnímu majetku	096	579
Opravná položka k zásobám	MD	D
Tvorba OP k materiálu	559	191
Snížení, zrušení OP k materiálu	191	559
Tvorba OP k nedokončené výrobě	559	192
Snížení, zrušení OP k nedokončené výrobě	192	559
Tvorba OP k polotovarům vlastní výroby	559	193
Snížení, zrušení OP k polotovarům vlastní výroby	193	559
Tvorba OP k výrobkům	559	194
Snížení, zrušení OP k výrobkům	194	559
Tvorba OP k mladým zvířatům	559	195
Snížení, zrušení OP k mladým zvířatům	195	559
Tvorba OP ke zboží	559	196
Snížení, zrušení OP ke zboží	196	559
Tvorba OP k zálohám na materiál	559	197
Snížení, zrušení OP k zálohám na materiál	197	559
Tvorba OP k zálohám na zboží	559	198
Snížení, zrušení OP k zálohám na zboží	198	559
Tvorba OP k zálohám na mladá zvířata	559	199
Snížení, zrušení OP k zálohám na mladá zvířata	199	559
Opravná položka ke krátkodobému finančnímu majetku	MD	D
Tvorba OP ke krátkodobému finančnímu majetku – majetkové CP	579	291
Snížení, zrušení OP ke krátkodobému finančnímu majetku	291	579
Tvorba OP ke krátkodobému finančnímu majetku – dluhové CP	579	293
Snížení, zrušení OP ke krátkodobému finančnímu majetku	293	579
Opravná položka k pohledávkám	MD	D
Tvorba zákonných OP k pohledávkám (daňová)	558	391
Snížení, zrušení zákonných OP k pohledávkám	391	558
Tvorba OP k pohledávkám (účetní)	559	391
Snížení, zrušení OP k pohledávkám	391	559

Teoretické otázky**1. O nakoupené pohledávce se do rozvahy společnosti bude při pořízení účtovat ve výši:**

- předpokládané vymožené částky z nakoupené pohledávky
- kupní ceny pohledávky
- nominální hodnoty nakoupené pohledávky
- kupní ceny pohledávky navýšené o náklady na její znalecké ocenění

2. Vyhlášky provádějící zákon o účetnictví vydává:

- Český statistický úřad
- Ministerstvo financí České republiky
- vláda České republiky
- Generální finanční ředitelství

3. Komponentně lze odepisovat:

- budovu, pokud je složena z částí s různou dobou životnosti
- obraz, je-li jeho hodnota trvalá, resp. s časem roste
- lesní porost určený k těžbě, lze-li ho objektivně rozdělit do několika částí (např. podle průměrného stáří stromů)
- jakýkoli dlouhodobý hmotný majetek

4. Účetním obdobím účetní jednotky – obchodní společnosti (a.s., s.r.o., k.s., v.o.s.) v ČR je:

- pouze kalendářní rok
- kalendářní rok (1.1. – 31.12.) nebo hospodářský rok, který začíná jakýmkoli dnem v jiném měsíci, než je leden
- pouze hospodářský rok
- dvanáct po sobě jdoucích měsíců

5. Účetní jednotky obchodní společnosti (a.s., s.r.o., k.s., v.o.s.) v ČR sestavují výkaz zisku a ztráty vždy:

- ve zjednodušeném rozsahu
- ve zkráceném rozsahu
- v plném rozsahu
- mikro a malé účetní jednotky ve zkráceném rozsahu a střední a velké jednotky v plném rozsahu

6. Výroční zpráva:

- podléhá ověření auditorem pouze v případě, že si to vyžádají vlastníci účetní jednotky
- nikdy nepoléhá ověření auditorem
- podléhá ověření auditorem pouze v případě, že nebyla auditována účetní závěrka
- podléhá ověření auditorem vždy, pokud má účetní jednotka ze zákona povinnost ji sestavit

7. Co bude zahrnuto do pořizovací ceny dlouhodobého aktiva (stavby nebo hmotné movité věci)?

- doprava, clo, kurzové rozdíly, pojištění při přepravě, odměna za zprostředkování nákupu
- projektová dokumentace, poplatek za vydání stavebního povolení, geologický průzkum, konzervační a dekonzervační práce, náklady na uvedení majetku do původního stavu při ukončení nájmu
- poplatek za trvalé odnětí zemědělské půdy, zůstatková cena vyřazeného majetku v důsledku nové výstavby, poplatek za vydání stavebního povolení, výdaje na konzervační a dekonzervační práce
- odměna za zprostředkování nákupu, montáž, proškolení zaměstnanců, doprava, pojištění stroji proti krádeži v průběhu používání

8. Jak bude v rozvaze k 31. 12. 20X3 vykázáno následující dlouhodobé odpisované aktivum, pokud víte, že: oprávký k 31. 12. 20X2 činí 60 000 Kč, odpis za rok 20X3 činí 50 000 Kč, zbytková hodnota k 31. 12. 20X3 činí 100 000 Kč, zůstatková cena k 31. 12. 20X3 činí 500 000 Kč, opravná položka k 31. 12. 20X3 činí 130 000 Kč.

- brutto 610 000 Kč, korekce 240 000 Kč, netto 370 000 Kč
- brutto 710 000 Kč, korekce 240 000 Kč, netto 470 000 Kč
- brutto 740 000 Kč, korekce 240 000 Kč, netto 500 000 Kč
- brutto 740 000 Kč, korekce 110 000 Kč, netto 630 000 Kč

Poděkování

A je to, jste u konce, pokud se u zkoušek na daňového poradce objeví příklad na účetnictví (a ten tam je vždy!), neměl by to pro vás být žádný problém, pravděpodobně si s ním poradíte. Snažil jsem se v rámci této knihy pojmut typově téměř všechny varianty, které v případě účetnictví připadají v úvahu. Zapomněl jsem na něco? Pak mi napište a možná bude váš podnět inspirací pro další aktualizaci této knihy.

Chci vám poděkovat, že jste po této knize sáhli v okamžiku, kdy se připravujete na zkoušky na daňového poradce, díky patří samozřejmě i těm, kteří zde jen hledali odpověď na otázku související s účetnictvím, kterou řeší v rámci své účetní či daňové praxe.

Pevně věřím, že pro vás byla kniha přínosná a že zde získané poznatky patřičně využijete, ať již u zkoušek na daňového poradce či prostě jen ve své praxi.

Tato kniha je jedna z mnoha mnou vydaných knih, která si klade za cíl připravit uchazeče na velmi náročné zkoušky na daňového poradce. V rámci ostatních knih se věnuji dani z příjmů právnických a fyzických osob, silniční dani, spotřebním daním.

Nezapomeňte navštívit web www.smtax.cz, kde najdete plno inspirace pro svůj další „daňový“ rozvoj.

Děkuji za Vaši přízeň.

Standa

SM tax, s.r.o.

DAŇOVÝ PROFÍK

ÚČETNÍ BIBLE

2025

ISBN: 978-8053020-00-8

9 788053 020008

SM tax

PŘÍPRAVA NEJEN NA ZKOUŠKY NA DAŇOVÉHO PORADCE

STANISLAV SUCHAN